

Pranešimas spaudai
Liuksemburgas, 2022 m. liepos 26 d.

„REPowerEU“ užmojai gali būti nepakankami, įspėja ES auditoriai

Šiandien paskelbtoje nuomonėje Europos Audito Rūmai įspėja, kad vykdant ES planą „REPowerEU“, kuriuo siekiama greitai sumažinti priklausomybę nuo Rusijos iškastinio kuro, įvairinti energijos tiekimą ES lygmeniu ir paspartinti perėjimą prie žaliosios ekonomikos, gali būti susidurta su dideliais praktiniais iššūkiais. Visų pirma, „REPowerEU“ sėkmė priklausys nuo papildomų veiksmų visais lygmenimis ir nuo to, ar bus užtikrintas maždaug 200 milijardų eurų finansavimas.

Rusijai įsiveržus į Ukrainą, Europos Vadovų Taryba nusprendė, kad ES turėtų kuo greičiau visiškai panaikinti savo priklausomybę nuo Rusijos dujų, naftos ir anglių importo. Todėl Europos Komisija pristatė planą „REPowerEU“, kuriuo siekiama didinti ES energetikos sistemos atsparumą mažinant jos priklausomybę nuo iškastinio kuro ir įvairinant energijos tiekimą ES lygmeniu. Šis tikslas bus įgyvendinamas taikant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę (EGADP): jam remti skirtos priemonės bus įtrauktos į nacionalinių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų „REPowerEU“ skyrius.

„Rusijai įsiveržus Ukrainą, buvo atkreiptas dėmesys į mūsų priklausomybę nuo dujų, naftos ir anglių importo, o ES būtinai turėjo imtis veiksmų ir greitai reaguoti į padidėjusias energetinio saugumo problemas, – teigė už nuomonę atsakinga Audito Rūmų narė Ivana Maletić. – Tačiau manome, kad vykdant dabartinės koncepcijos planą „REPowerEU“ gali nepavykti greitai nustatyti ir įgyvendinti ES strateginių projektų, turinčių tiesioginį ir didžiausią poveikį ES energetiniam saugumui ir nepriklausomybei.“

Nors pasiūlyme išsamiai apžvelgiamos aplinkybės ir pagrindiniai uždaviniai, auditoriai atkreipia dėmesį į keletą plano „REPowerEU“ struktūros neatitikimų. Nors plano „REPowerEU“ tikslas sutelktas į visą ES, EGADP įgyvendinama valstybių narių siūlomomis priemonėmis. Auditoriai teigia, kad dėl to kyla rizika, susijusi su būsimų uždavinių strateginiu sprendimu, ir tai gali lemti, kad visai ES strategiškai svarbūs projektai nebus finansuojami įgyvendinant „REPowerEU“.

Komisija apskaičiavo, kad papildomos investicijos, skirtos „REPowerEU“, ypač tam, kad Rusijos iškastinio kuro importas būtų laipsniškai nutrauktas iki 2027 m., sudarytų 210 milijardų eurų. Tačiau bendra skirta papildomo finansavimo suma siekia tik 20 milijardų eurų. Kitų finansavimo šaltinių Komisija negali kontroliuoti, jie priklauso nuo valstybių narių noro panaudoti likusias EGADP paskolas arba pervesti lėšas iš kitų ES politikos sričių, visų pirma sanglaudos ir kaimo plėtros. Todėl ES auditoriai įspėjo, kad visos faktiškai turimos finansavimo sumos gali nepakakti numatomiems investicijų poreikiams atlikti.

Šio pranešimo spaudai tikslas – pateikti Europos Audito Rūmų nuomonės pagrindines mintis. Visa nuomonė pateikta eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Pasak auditorių, problemų kyla ir dėl numatomo lėšų paskirstymo valstybėms narėms. Kadangi lėšos būtų paskirstytos proporcingai pagal lėšas, kurios iš pradžių buvo naudojamos EGADP, jos neatspindėtų nei dabartinių „REPowerEU“ uždavinių ir tikslų, nei konkrečių valstybių narių poreikių. Nenustačius konkretaus termino, iki kurio turi būti pateikti „REPowerEU“ skyriai, sumažėja tikimybė nustatyti ir skatinti tarpvalstybinius projektus. Nesant jokios lyginamosios analizės, ribojamas strateginis požiūris į tai, kurie projektai turi didžiausią potencialą prisidėti prie ES energetinio saugumo ir nepriklausomybės.

Savo nuomonėje auditoriai atkreipia dėmesį į keletą kitų trūkumų, darančių poveikį „REPowerEU“, be kita ko, ataskaitų teikimo, stebėsenos ir vertinimo srityse, taip pat „REPowerEU“ skyrių pateikimo ir vertinimo srityse.

Bendroji informacija

2022 m. gegužės 18 d. Europos Komisija pristatė planą „REPowerEU“, veiksmų gaires, kuriomis siekiama sukurti atsparesnę energetikos sistemą ir tikrą energetikos sąjungą, panaikinant priklausomybę nuo iškastinio kuro, įvairinant energijos tiekimą ES lygmeniu ir spartinant perėjimą prie švarios energijos. Plane „REPowerEU“ numatyti priemonėmis siekiama reaguoti į šiuos užmojus taupant energiją, įvairinant energijos tiekimą, sparčiau diegiant atsinaujinančiąją energiją, kad iškastinis kuras nebebūtų naudojamas namuose, pramonėje ir elektros energijos gamyboje, ir gaminant švarią energiją.

Šiandien paskelbtos nuomonės tikslas – įvertinti bendrą „REPowerEU“ struktūrą, siūlomų pakeitimų tinkamumą ir galimą įgyvendinimo riziką.

Nuomonė 04/2022 paskelbta anglų kalba [Audito Rūmų interneto svetainėje](#); redakcijos kitomis ES kalbomis bus paskelbtos kiek vėliau.

Kontaktai spaudai

Audito Rūmų spaudos tarnyba, press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu, mob. tel. (+ 352) 691 551 502
- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu, mob. tel. (+ 352) 621 552 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu, mob. tel. (+ 352) 691 553 547